

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอนที่บ้านของครูประถมศึกษาในภาคใต้ ในด้านต่างๆคือ การสำรวจสื่อที่บ้านที่มีอยู่ในภาคใต้ สภาพการใช้สื่อการเรียนการสอนที่บ้านนับตั้งแต่ สื่อที่บ้านที่ครูนำมาใช้ในการเรียนการสอน ใช้สอนในชั้นตอนและในวิชาใด เหตุผลในการเลือกใช้และไม่ใช้ ปัญหาที่เกิดขึ้นในการใช้สื่อการเรียนการสอนที่บ้าน และแหล่งที่มาของสื่อที่บ้าน กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูที่สอนในชั้นอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่านภาคใต้ จำนวน ๔๔๐ คน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น รวมถึงการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ คือ หาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียงและตาราง

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยตามข้อมูลดังต่อไปนี้

๑. รายละเอียดส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างประชากร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างประชากร ปรากฏว่าประชากรส่วนมากเป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในท้องถื่นภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่นี้มีประสบการณ์การสอนระหว่าง ๒๑-๒๕ ปี รองลงมาคือระหว่าง ๑๑-๑๕ ปี และจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรที่น้อยที่สุด คือผู้ที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง ๓๖-๔๐ ปี สำหรับการสอน มีผู้สอนทุกวิชามากที่สุด รองลงมาคือ สอนหลายวิชา ระดับชั้นที่สอน มีผู้สอนหลายชั้นมากที่สุด รองลงมาคือ สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ นอกจากนี้มีผู้ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมมากกว่าผู้ที่เคยเข้ารับการอบรม ในด้านการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนมีผู้ไม่เคยเข้ารับการอบรมมากกว่าผู้ที่ไม่เคยเข้ารับการอบรม

๒. สภาพการใช้สื่อการเรียนการสอนที่บ้านของครูโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่านภาคใต้

จากการศึกษาสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่านภาคใต้ ปรากฏว่า สื่อที่บ้านของภาคใต้ที่นำมาใช้นั้น สามารถแบ่งตามหลักของ โดเนลด์ อีลี (Donald Ely) ได้ดังนี้

๒.๑ สื่อประเภทวัสดุ ได้แก่ กระจกขมจีน, กระจกตุต, กริช, เรือพิธี ชาวเล, กระจกนอโม, กระจกเงา, ขวานบินยามานิ, โจ, เครื่องถมนครฯ, เหล็กไฟตบ, จีอู, ใต้ระ, กรามข้าง, เรือกอและ, พัดใบกะพ้อ, กะล่อม, ไกรหัวหงส์, หนังสือบูด, กั้นแข่ง, กระจก รับเพละ, บาโถ, เสื่อไหล, หม้อ, ไม้ไผ่, ขวานเจาะจุกไม้, หมอน้อย, บ่อย, โทล, เครื่องจักสานย่านลิเภา, กระจกหรือก, ก้อตะ, ก้อบายอ, ซาแลนุทรง, ฉะหิ้ว, แตร, ระมะ, พรกลอด, ตัวหนังตะลุง, ผ้าทอพุมเรียง, ผ้าเกาะยอ, ผ้ากนคร, ผ้านาหมื่นศรี, รือบะ, แตร, ปี่, โหม่ง ผ่าพุ่ม, ไม้พังก, หมรับ, ปัด, บานอ, ตูแล, หมาดักน้ำ, โคล, เผล้ง, เหล็กกลัด และเตียบ

๒.๒ สื่อประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ ได้แก่ กระจกหน้า, ตูรด, แกะ, เส่, จาเกาะ, เกี้ยว, โพง, ไซน้ำเต้า, กะบับ, นาง, นัง, ได, นอน, ได, จง, หยุต, เซงเลง, เกียด, ระยุด, สี่หลา, ล้อม, ลันกระบอก, อุณะ, ครุน, หริง, กะเนียด, บูนู, ชาวไอ้ะ, ตโรม, ค้าง, แนด, ขาบ, ชูด และกะบับ

๒.๓ สื่อประเภทกิจกรรม สามารถแบ่งออกเป็น 3 ชื่อใหญ่ๆ คือ

๒.๓.๑ สื่อประเพณี ได้แก่ การแห่นก, ชิงเปรต, ลอยเรือชาวเล, ชัดต้ม, แข่งเรือกอและ, กวนขนมอาซุร, แขนงช่อ, สารทเดือนสิบ, ชักพระ, แห่ผ้าขึ้นธาตุ, หอดผ้าป่าข้าวเสียง, ลาซัง และเดินเต้า

๒.๓.๒ การละเล่นพื้นบ้าน ได้แก่ โนรา, เพลงบอก, ตีเกร์สูดู, ร่องเง็ง, ซี่ละ, มะโย่ง, วายัง เขียม, หนังตะลุง, ราวเต้อ, บายากาโอล, แยกแดง, ซิมเบ็ง, ลงปง, ดาระ, ใต้ะครีม, เพลงตนโย่ง, เพลงอุเละตีโด, กรือใต้ะ, หนังตะลุง และแข่งบานอ

๒.๓.๓ การละเล่นของเด็ก ได้แก่ ชีม้าโยนรับ, ชีม้าชิงเมือง,

เสื่อกินข้าว, หมากขุม, จุมจี, สี่ไม, หมากดีด, ฉับโพง, เชื่อมคแดง, เชื้อแม่ศรี, ซ่อนไฟ, ยิกจับป่าสว่าง, โยนรับ, แยะแบ่ง, ลิงชิงไข่ และหัวงู

๒.๔ สื่อประเภทสถานที่ ได้แก่ วัด, สุเหร่า, เรือนไทยมุสลิม, กiongสี่, ศูนย์วัฒนธรรม, ศาลากลางหน และปอเนาะ

๒.๕ สื่อประเภทบุคคล ได้แก่ ครูเพลงบอก, ช่างแกะหนังตะลุง, ใต้ะลือบา, ช่างแทงหยวก, คาใต้ะยุติธรรม และครูหมอโนรา

จากการศึกษาสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอนที่บ้านของครูในภาคใต้ทั้ง ๓ เขต สามารถสรุปผลได้ดังนี้

๒.๖ สภาพการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูในเขตอำเภอเมือง พบว่า ครูส่วนใหญ่เสื่อการใช้สื่อที่บ้านประเภทกิจกรรมเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ การเล่นหัวงู รองลงมาคือสื่อประเภทบุคคล ได้แก่ ครูเพลงบอก ใช้ในขั้นตอนการสอนเนื้อหาและใช้สอนในวิชา กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และสอนในเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับวัฒนธรรม ส่วนในด้านความต้องการนั้น ครูอยากใช้สื่อที่บ้านประเภทกิจกรรมมากที่สุด อยากใช้ขั้นตอนการปฏิบัติ และสอนในวิชากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย โดยอยากสอนในเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับวัฒนธรรม ครูใหญ่ใช้สื่อที่บ้าน ปีละครั้งสูงสุด รองลงมาคือ เทอมละครั้ง ส่วนครูที่ไม่ได้ใช้ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า น่าจะใช้ได้ ในด้านเหตุผลสนับสนุนการใช้สื่อที่บ้านของครูส่วนใหญ่คือ ต้องการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศการเรียนการสอน ส่วนเหตุผลที่ไม่ได้ใช้คือ ไม่สะดวกในการใช้สื่อที่บ้าน ปัญหาที่พบคือการขาดแคลนสื่อที่บ้านที่สัมพันธ์กับเนื้อหา ครูส่วนใหญ่ได้รับสื่อที่บ้านมาจากการบริจาค

๒.๗ สภาพการใช้สื่อการเรียนการสอนที่บ้านของครูในเขตอำเภอรอบนอก พบว่า ครูส่วนใหญ่เสื่อการใช้สื่อที่บ้านประเภทกิจกรรมเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ การเล่นลิงชิงไข่ รองลงมาคือสื่อประเภทบุคคล ได้แก่ ช่างแกะหนังตะลุง ใช้ในขั้นตอนสอนเนื้อหาและใช้สอนในวิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และสอนในเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับวัฒนธรรม ส่วนในด้านความต้องการนั้น ครูอยากใช้สื่อที่บ้านประเภทกิจกรรมมากที่สุด อยากใช้ขั้นตอนการสอนเนื้อหาและสอนในวิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยอยากสอนในเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับ

วัฒนธรรม ครูส่วนใหญ่ใช้สื่อพื้นบ้าน ปีละครั้งสูงสุด รองลงมาคือ เทอมละครั้ง ส่วนครูที่ไม่ได้ใช้มี ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า น่าจะใช้ได้ ในด้านเหตุผลสนับสนุนการใช้สื่อพื้นบ้านของครูส่วนใหญ่คือ ต้องการปรับปรุงวิธีการสอนให้ดีขึ้น ส่วนเหตุผลที่ไม่ได้ใช้คือ ไม่ทราบแหล่งที่มีสื่อพื้นบ้าน ปัญหาที่พบคือใช้เวลาในการเตรียมการใช้มาก ครูส่วนใหญ่ได้รับสื่อพื้นบ้านมาโดยหาให้ผู้อื่นผลิตให้

๒.๘ สภาพการใช้สื่อการเรียนการสอนพื้นบ้านของครูในเขตตำบล พบว่า ครูส่วนใหญ่เสื่อกใช้สื่อพื้นบ้านประเภทบุคคลเป็นอันดับหนึ่งได้แก่ครูเพลงบอก รองลงมาคือสื่อประเภทบุคคล เช่นกัน ได้แก่ช่างแกะหนังตะลุง ใช้ในขั้นตอนการปฏิบัติและใช้สอนในวิชากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยและสอนในเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับวัฒนธรรม ส่วนในด้านความต้องการครูอยากใช้สื่อพื้นบ้านประเภทกิจกรรมมากที่สุด อยากใช้ในขั้นตอนการสอนเนื้อหาและสอนในวิชากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย โดยอยากสอนในเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับวัฒนธรรม ครูส่วนใหญ่ใช้สื่อพื้นบ้าน ปีละครั้งสูงสุด รองลงมาคือ เทอมละครั้ง ส่วนครูที่ไม่ได้ใช้ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า น่าจะใช้ได้ ในด้านเหตุผลสนับสนุนการใช้สื่อพื้นบ้านของครูส่วนใหญ่คือ สื่อพื้นบ้านช่วยอธิบายได้ง่ายขึ้น ส่วนเหตุผลที่ไม่ได้ใช้คือ ไม่สะดวกในการใช้ ปัญหาที่พบคือ ไม่มีคู่มือในการใช้ ครูส่วนใหญ่ได้รับสื่อพื้นบ้านมาโดยขอยืมมา

๒.๘ สรุปสภาพการใช้สื่อการเรียนการสอนพื้นบ้านของครูในภาคใต้ พบว่า ครูส่วนใหญ่เสื่อกใช้สื่อพื้นบ้านประเภทกิจกรรมเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่การเล่นหัวงู รองลงมาคือสื่อประเภทบุคคล ได้แก่ครูเพลงบอก ใช้ในขั้นตอนการสอนเนื้อหาและใช้สอนในวิชากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยและสอนในเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับวัฒนธรรม ส่วนในด้านความต้องการครูอยากใช้สื่อพื้นบ้านประเภทกิจกรรมมากที่สุด อยากใช้ในขั้นตอนการสอนเนื้อหาและสอนในวิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยอยากสอนในเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับวัฒนธรรม ครูส่วนใหญ่ใช้สื่อพื้นบ้าน ปีละครั้งสูงสุด รองลงมาคือ เทอมละครั้ง ส่วนครูที่ไม่ได้ใช้ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า น่าจะใช้ได้ ในด้านเหตุผลสนับสนุนการใช้สื่อพื้นบ้านของครูส่วนใหญ่คือ ต้องการปรับปรุงวิธีการสอนให้ดีขึ้น ส่วนเหตุผลที่ไม่ได้ใช้คือ ไม่สะดวกในการใช้ ปัญหาที่พบคือ ขาดแคลนสื่อพื้นบ้านที่สัมพันธ์กับเนื้อหา ครูส่วนใหญ่ได้รับสื่อพื้นบ้านมาโดยขอยืมมา

๔. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูโรงเรียนประถมศึกษาของทั้ง ๓ เขตใน ๖

จังหวัดนาคาคใต้ อันได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา ยะลา ปัตตานี ตรัง และกระบี่

สามารถรวบรวมและสรุปผลได้ดังนี้ ครูส่วนใหญ่เลือกใช้สื่อพื้นบ้านประเภทกิจกรรมมากที่สุด โดยเฉพาะสื่อกิจกรรมที่เกี่ยวกับการละเล่นของเด็ก รองลงมาคือสื่อประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ วิชาที่ครูใช้สื่อพื้นบ้านประกอบในการเรียนการสอนมากที่สุดคือ วิชากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย รองลงมาคือวิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ครูส่วนใหญ่เลือกใช้สื่อพื้นบ้าน เพราะ มีสื่อพื้นบ้านที่ต้องการใช้อยู่พร้อมแล้ว เหตุผลรองลงมาคือ สื่อพื้นบ้านช่วยเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในการเรียนการสอน ช่วยดึงดูดความสนใจผู้เรียนได้มาก ในด้านเหตุผลที่ไม่ได้ใช้สื่อพื้นบ้านครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ไม่มีความรู้เรื่องเกี่ยวกับสื่อพื้นบ้าน ขาดความมั่นใจในการใช้เพราะไม่เคยใช้มาก่อน ปัญหาในการใช้สื่อพื้นบ้านนั้น ครูส่วนมากไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอในการใช้สื่อพื้นบ้าน รองลงมาคือ ขาดแคลนสื่อพื้นบ้านที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาที่จะใช้สอน แหล่งที่มาของสื่อพื้นบ้าน ส่วนใหญ่ครูจะขอยืมมาและซื้อมาด้วยเงินส่วนตัว

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อมูลพบว่า ครูส่วนใหญ่มีการใช้สื่อการเรียนการสอนพื้นบ้านอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย ทำให้เห็นว่าการใช้สื่อพื้นบ้านในการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาในปัจจุบันยังไม่แพร่หลายนัก ถ้าได้มีการสนับสนุนส่งเสริมการใช้สื่อพื้นบ้านมากกว่านี้ ทั้งในด้านการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อ ด้านการบริการจัดหาสื่อพื้นบ้านไว้บริการแก่ครูที่มีความต้องการจะใช้ รวมถึงการบริการให้คำแนะนำแนวทางและวิธีการที่จะใช้สื่อพื้นบ้านให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน สิ่งเหล่านี้จะทำให้ครูมีความกระตือรือร้น อยากใช้สื่อพื้นบ้านมากขึ้น นอกจากนี้ อาจเป็นเพราะความเคยชินในการใช้สื่อการสอนธรรมดาที่เคยใช้กัน ไม่อยากเปลี่ยนแปลงให้ยุ่งยาก หรืออาจเกิดจากสื่อพื้นบ้านบางประเภทมีข้อจำกัดสำหรับครูผู้ใช้ กล่าวคือ ครูใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่นับถือศาสนาอิสลามและครูในชุมชนมุสลิมอื่นๆ ในภาคใต้ จะไม่เลือกใช้สื่อพื้นบ้านบางประเภท เพราะมีความขัดแย้งกันในเรื่องของวัฒนธรรมทางศาสนา เช่น ครูที่นับถือศาสนาอิสลาม จะไม่เลือกใช้สื่อประเภทผีเสื้อบินธาตุ หรือ การทอดผ้าป่าข้าวเสี่ยง สื่อประเภทสถานที่ เช่น สุเหร่า ชาวมุสลิมก็ถือว่าเป็นศาสนสถานมากกว่าจะนำมาเป็นสื่อการเรียนการสอน สื่อประเภทบุคคลก็เช่นกัน ใต้ะอิหม่าม ใต้ะคอดีบ ฯลฯ ชาวมุสลิมก็ถือว่าเป็นผู้นำทางศาสนามากกว่าเป็นวิทยากร ในทางตรงกันข้าม จากข้อมูล จะเห็นได้ชัดว่าสื่อพื้นบ้านทุกประเภทที่ครู

ประณตศึกษาในทั้ง ๓ เขตเสือกาใช้ ไม่มีสื่อพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางศาสนาอิสลามเลย ในทางตรงกันข้ามครูที่นับถือศาสนาพุทธก็ไม่มีความรู้เกี่ยวกับสื่อบางประเภทที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมศาสนาอิสลาม อีกสาเหตุหนึ่ง อาจเป็นเพราะสื่อพื้นบ้านบางชนิดมีจำนวนจำกัด เป็นสื่อพื้นบ้านที่เก่าแก่ หาได้ยากและไม่มีการผลิตเพิ่ม เช่น สื่อประเภทวัสดุหรือสื่อประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ ซึ่งวัสดุที่ใช้ผลิตส่วนใหญ่เป็นวัสดุในท้องถิ่น มีอายุการใช้งานสั้น ผุพังง่าย สื่อบางชนิดมีหลงเหลืออยู่ในเฉพาะศูนย์วัฒนธรรม ซึ่งยุ่งยากแก่การนำมาใช้ในการเรียนการสอน

ในอีกแง่หนึ่งคือ สื่อพื้นบ้านแต่ละชนิดเป็นที่รู้จักกันในเฉพาะพื้นที่บางจังหวัดเท่านั้น แต่ในอีกจังหวัดหนึ่งอาจไม่เป็นที่รู้จักเลย บางครั้ง สื่อพื้นบ้านชนิดเดียวกัน ในแต่ละพื้นที่ก็เรียกชื่อแตกต่างกันออกไป เมื่อถูกนำมาใช้สื่อพื้นบ้านที่หนึ่งก็มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งแตกต่างกันออกไป จากสาเหตุนี้ อาจทำให้ข้อมูลในการเสือกาใช้สื่อพื้นบ้านของครูที่ได้สำรวจมา มีความคลาดเคลื่อน ซึ่งในจุดนี้ เป็นข้อจำกัดในการสรุยชื่อสื่อพื้นบ้านในแต่ละชนิดให้ถูกต้องและครอบคลุมทุกพื้นที่ จังหวัดในเขตภาคใต้ได้ทั้งหมด ถ้ามองโดยรวมแล้ว จะเห็นได้ชัดว่าภาคใต้ถูกแบ่งออกเป็น ๒ เขตคือ เขต ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้และเขตภาคใต้ทั่วไป ซึ่งภาคใต้ทั้ง ๒ เขตนี้ถูกแบ่งโดยลักษณะของประชากร ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ซึ่งแน่นอนว่ามีผลทำให้ลักษณะของสื่อพื้นบ้านแตกต่างกันออกไปด้วย จากข้อมูลการสัมภาษณ์ครูภาคใต้ พบว่า สื่อพื้นบ้านบางชนิดมีเฉพาะในเขต ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ไม่พบในเขตภาคใต้ทั่วไป ซึ่งจากความแตกต่างกันนี้ น่าจะมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสื่อพื้นบ้านเฉพาะในเขต ๔ จังหวัดชายแดนหรือเฉพาะในเขตภาคใต้ทั่วไป ทั้งนี้เพื่อจะได้ศึกษาวิเคราะห์กลุ่มของสื่อพื้นบ้านในแต่ละกลุ่มได้อย่างถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เห็นได้ชัดว่า สื่อพื้นบ้านที่ครูส่วนใหญ่ในเขตอำเภอเมืองและเขตตำบลเสือกาใช้คือ สื่อประเภทกิจกรรม อาจเป็นเพราะ สื่อประเภทกิจกรรม มีลักษณะเป็นนามธรรม นำมาใช้งานได้ง่าย ผู้สอนและผู้เรียนมีความคุ้นเคย กระบวนการใช้ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน ไม่ต้องจัดหาจัดซื้อ ส่วนครูในเขตตำบล เสือกาใช้สื่อประเภทบุคคลเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ครูเพลงบอก อาจเป็นเพราะ ครูเพลงบอกมีความสำคัญต่อประเพณีส่วนใหญ่ของชาวใต้ ไม่ว่าจะในงานบวชนาค งานศพและงานบุญต่างๆ จะใช้ครูเพลงบอกร้องเพลงบอกในพิธี นอกจากนี้ในเขตตำบลเป็นเขตที่ห่างไกลความเจริญ ครูเพลงบอกยังคงเป็นบุชชณียบุคคลของคนในชุมชนต่างจากในเขตอำเภอเมืองและเขตอำเภอรอบนอก ที่อยู่ใกล้ความเจริญ ซึ่งครูเพลงบอก

หรือครูในเราได้พัฒนารูปแบบไปในเชิงธุรกิจมากกว่า เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูทั้ง ๓ เขต เสือกใช้สื่อพื้นบ้านในการสอนวิชาทศวรรษสร้างเสริมลักษณะนิสัยมากที่สุด ทั้งนี้สืบเนื่องจากข้อมูลงานการเสือกใช้สื่อพื้นบ้านประเภทกิจกรรมเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันกับประเภทของสื่อพื้นบ้านและวิชาที่สอนนั่นเอง สื่อพื้นบ้านที่ครูส่วนใหญ่เสือกใช้น้อยคือ สื่อประเภทสถานที่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อประเภทสถานที่ เมื่อจะนำมาใช้ต้องอยู่ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเยี่ยมชม, การทัศนศึกษา ฯลฯ ซึ่งมีกระบวนการที่ยุ่งยากและต้องใช้งบประมาณค่อนข้างสูง

เหตุผลสนับสนุนการเสือกใช้สื่อพื้นบ้านของครูประถมศึกษาในทั้ง ๓ เขต ส่วนใหญ่ จะมีความเห็นว่า ต้องการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในการเรียนการสอน และต้องการปรับปรุงวิธีการสอนให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น เหตุผลที่ไม่ได้เสือกใช้สื่อพื้นบ้านของครูทั้ง ๓ เขตคือ ไม่สะดวกในการเสือก ปัญหาที่พบเป็นปัญหาที่อยู่ในระดับกลางและระดับน้อย ปัญหาที่พบในระดับกลางได้แก่ ขาดแคลนสื่อพื้นบ้านที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสงค์ พิมล (๒๕๒๐) ปัญหาข้อนี้ อาจเกิดจาก หลักสูตรการสอนในปัจจุบันยังไม่ได้บรรจุเนื้อหาที่สอดคล้องสัมพันธ์กับการนำสื่อพื้นบ้านมาใช้ในการเรียนการสอน หรืออาจมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสื่อพื้นบ้าน แต่ไม่สามารถหาสื่อพื้นบ้านที่ต้องการมาใช้ในการเรียนการสอนได้ ปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยคือ ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารในการเสือกใช้สื่อพื้นบ้าน ครูส่วนใหญ่ได้เสือกใช้สื่อพื้นบ้านมาจากการขอยืมมาและได้รับการบริจาค

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรกระจายความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อพื้นบ้านในการเรียนการสอนให้แพร่หลายมากยิ่งขึ้น
๒. ผู้บริหารโรงเรียนควรกระตุ้นให้ครูใช้สื่อพื้นบ้านในการเรียนการสอนมากขึ้น
๓. หน่วยงานบริการสื่อการสอน ควรจัดให้มีสื่อการเรียนการสอนพื้นบ้านไว้บริการในโรงเรียน พร้อมทั้งคู่มือในการใช้สื่อการเรียนการสอนพื้นบ้าน
๔. จัดบริการอบรมในเรื่องที่เกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนพื้นบ้านพอสมควร
๕. จัดสรรงบประมาณในการจัดหาสื่อพื้นบ้าน หรือ กระตุ้นให้ครูในโรงเรียนจัดหาสื่อพื้นบ้านที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น มาใช้ในการเรียนการสอน
๖. จัดให้มีหน่วยบริการข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับแหล่งของสื่อพื้นบ้านและให้ยืมหรือแนะนำการผลิตสื่อพื้นบ้านด้วยตนเอง
๗. กระทรวงศึกษาธิการ ควรวิเคราะห์การจัดหลักสูตรการสอนในระดับประถมศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับการนำสื่อพื้นบ้านมาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเต็มที่

ข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อการวิจัย

๑. ควรมีการศึกษาวิจัย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาว่ามีส่วนในการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนพื้นบ้านของครูที่นับถือศาสนาพุทธ กับครูที่นับถือศาสนาอิสลามหรือไม่
๒. ควรมีการศึกษาวิจัยการใช้สื่อการเรียนการสอนพื้นบ้านเฉพาะในเขต ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือเฉพาะในเขตภาคใต้ทั่วไป
๓. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการใช้สื่อการเรียนการสอนพื้นบ้านของครูประถมศึกษาในเขต ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้กับเขตภาคใต้ทั่วไป